

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:142

av Said Abdu (L)

Återinförande av ämbetsmannansvaret

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra ämbetsmannansvaret och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Statens uppdrag är att lägga grunden för ett gott styrelseskick. Men det offentliga – med sin ofantliga makt – ska inte skapa problem utan underlätta för individen. Staten ska finnas där som ett skyddsnät om individens eller entreprenörens drömmar inte skulle slå in. Det offentliga och dess tjänstemän ska inte lägga krokben för den som har snubblat på sin resa, utan hjälpa upp och stärka individen. För att säkerställa att personer i det offentliga tjänst uppträder på korrekt sätt och uppfyller sina åtaganden enligt förvaltningslagen behöver ämbetsmannansvaret återupprättas.

Ämbetsmannansvaret framhöll tjänstemannens ansvar för sin myndighetsutövning. Den som missbrukade sin ställning eller försummade sina åtaganden kunde ställas under straffrättsligt ansvar på ett mer långtgående sätt än vad som är möjligt med dagens regler om tjänstefel. En statlig tjänsteman kunde enligt 18 § i den tidigare statstjänstemannalagen åläggas disciplinpåföljd om han uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosatte vad som ålagts honom i hans tjänst och felet inte var ringa (prop. 1975/76:52). Bland övriga påföljder fanns böter och fängelse, men även avsättning och suspension.

Den 1 januari 1976 avskaffades ämbetsmannansvaret och ersattes med brottsbalkens regler om tjänstefel. Från starten kom reformen att kritiseras från remissinstanser och riksdagspartier. Utredningar och lagstiftningsmässiga förändringar har gett oss det system för ansvarsutkrävande som vi har idag.

Under de senaste åren har ett flertal skandaler avslöjats i kommunala förvaltningar och statliga ämbetsverk. Skattepengar har förslösats på orimliga kommunala projekt, en generaldirektör mobilsurfade i utlandet för 280 000 kronor och enskilda näringsidkare har trakasserats av kommunala tjänstemän. Sammantaget riskerar detta att rubba medborgarnas förtroende för det offentliga. Det är djupt oroande.

Medborgarnas bekymmer måste mötas med adekvat lagstiftning. Sverige har en stolt modern historia med låg korruption. Vi behöver återinföra ämbetsmannansvaret för att stävja den utveckling som skett under de senaste decennierna. Medborgarna ska känna förtroende för att offentliga tjänstemän fullgör sina åtaganden och följer gällande lagar och regler. För att garantera detta behöver vi återinföra ämbetsmannansvaret.

Said Abdu (L)